

Marijn Nijssen en Eva Remke:

Anders kijken naar je omgeving

2 Feest en zorgen

3 Ploegdriever als voorbeeld

4 Een natte bedoening

Het kost natuurlijk weinig moeite om te scoren als je door de Ooijpolder en het Groesbeekse glooiende landschap loopt. Bij iedereen valt de mond open, stijgt de jaloezie naar grote hoogte. “Dat je hier mag wonen, dat je hier op bezoek mag komen.” Natuurlijkhebbber of niet: iedereen gaat voor de bijl: “Man, wat een mooi landschap.” Mooi. Een subjectief begrip. Zeker in de ogen van Marijn Nijssen en Eva Remke. “Wat is mooi?“, is hun wedervraag. Het landschap kan er voor de mens prachtig uit zien, maar voor veel diersoorten ongeschikt zijn. Als insect heb je er vaak niets te zoeken, terwijl dat gebied ooit hun woonomgeving was. Om dat te zien, dat functioneren van een landschap, dat vergt een andere kijk. Je moet leren kijken als een insect, of een vogel.

Kennis

Marijn en Eva werken bij Stichting Bargerveen, een stichting gelieerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen, die ecologische kennis ontwikkelt met als doel problemen bij natuurbeheer en natuurherstel op te lossen. Zij zijn de sprekers op de jaarvergadering van De Ploegdriever, 16 april in zaal De Vink in Ooij. Ze hebben een verhaal en ideeën om de Ooijpolder en Groesbeek en omgeving nog aantrekkelijker te maken. Zelfs zo, dat door intensieve samenwerking het gebied klaar is voor de nieuwe Europese regelgeving, maar daardoor ook klaar is om financiële steun voor die transformatie te ontvangen. Die ideeën zijn te danken aan een

klein vogeltje: de grauwe klauwier. Het Bargerveen, een hoogveengebied in noord Nederland. Daar woont de grauwe klauwier, een schitterend vogeltje. Een zeldzame vogel die met de ondergang bedreigd was. Was, want in het Bargerveen had de grauwe klauwier het zó naar zijn zin, dat de populatie de laatste jaren door natuurbeheer juist daar sterk groeide. De grauwe klauwier werd de ambassadeur van de Stichting Bargerveen, de gids om er achter te komen wat er zich in het Bargerveen ontwikkelde, de bron van anders kijken naar de omgeving. Diezelfde grauwe klauwier was vroeger een algemene vogelsoort in het agrarisch landschap.

Toon de Jong, voorzitter De Ploegdriever:

Een jaar vol nieuwe ontwikkelingen

Feest en zorgen

Het blijft maar bruisen in de polder en op de stuwwal. De ene na de andere ontwikkeling op landschappelijk gebied meldt zich. En soms zijn we daar zo blij mee dat we er een feestje voor organiseren. Ik noem bijvoorbeeld de opening van het nieuwe natuurgebied Het Schildbroek in Groesbeek op 15 maart jl. door gedeputeerde Van Dijk. Onze zusterorganisatie Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek kon de afgelopen drie jaar op zeer creatieve wijze zes ha landbouwgrond verwerven. De inrichting daarvan tot een nat schraalgrasland nadert zijn voltooiing. U leest daarover meer in deze Nieuwsbrief. Een bijzonder project!

Trots

In de Ooijpolder konden langs de Kouwe Dijk de laatste percelen voor de EVZ worden aangekocht. De inrichting en het beheer zullen mede door De Ploegdriever verzorgd worden en zijn inmiddels in volle gang. We zijn er trots op! Verder werden financiële problemen rond de boerenwandelpaden, waarover ook de pers melding maakte, voortvarend opgelost. Ook al reden tot vreugde.

De gemeente Groesbeek ontving in maart een subsidie van één miljoen euro voor groenblauwe diensten. Geen geringe prestatie in een tijd van aanzienlijke bezuinigingen op gebied van natuur en landschap.

Zorgen

Tegelijkertijd doen zich echter ook ontwikkelingen voor waar we ons in toenemende mate bezorgd om maken. De subsidiepotten voor veel nieuwe natuurgebieden, waarin de laatste jaren veel geld, tijd en energie is geïnvesteerd, drogen immers snel op. Het beheer van deze nieuwe natuur komt stevig onder druk te staan. Op de openingsbijeenkomst van het Schildbroek meldde

gedeputeerde Van Dijk dat er voor de natuurgebieden buiten de EHS zeer weinig overheidsmiddelen ter beschikking zullen komen. Volgens Van Dijk moeten creatieve samenwerkingsverbanden met particuliere instanties en individuele burgers uit het gebied zelf voor oplossingen zorgen. Mee eens, zeg ik dan, maar de overheid kan zich daarmee niet geheel onttrekken aan haar verantwoordelijkheid voor het beheer van het in de natuur geïnvesteerde kapitaal.

Samenwerking

Samenwerking van burgers, boeren, overheden en particuliere organisaties zal dus nog harder nodig zijn dan nu al het geval is. En dat was precies één van de belangrijkste redenen voor De Ploegdriever om het initiatief te nemen voor een Landschapscommunity. Met een symposium, het opstarten van een Web-portal en een aantal veldwandelingen is in september deze landschapscommunity van start gegaan. Het symposium was een groot succes. Meer dan 100 vertegenwoordigers van tientallen particuliere organisaties en overheidsinstanties, maar ook

individuele privé-personen namen er enthousiast aan deel. Ze wisselden in een professioneel gepresenteerd programma met klankbeelden, plenaire discussies en een vijftal workshops vele ideeën met elkaar uit. Concrete aanbevelingen werden aan de landschapscommunity meegegeven waaronder de nadrukkelijke opdracht om meer van zulke uitwisselingsbijeenkomsten te organiseren. Welnu, op 8 mei a.s. zal De Ploegdriever opnieuw een bijeenkomst van de landschapscommunity beleggen met als thema "Promotie van de streek". Binnenkort zullen we u hierover nader informeren.

Tenslotte treft in deze nieuwsbrief een artikel aan over twee enthousiaste natuuronderzoekers: Marijn Nijssen en Eva Remke van de Stichting Bargerveen. De resultaten van hun werk bevestigen opnieuw dat goed beheer van ons agrarisch landschap de moeite waard is. Ze kunnen er prachtig over vertellen bijvoorbeeld op 16 april a.s., direct na de jaarvergadering van de Ploegdriever.

U bent van harte welkom.

Maandag 16 april

Zaal Vink,
Koningin Julianalaan 20
6576 AR Ooij

Jaarvergadering De Ploegdriever

PROGRAMMA

19.30: Inloop met koffie
20.00: jaarvergadering

Agenda:

1. Opening door de voorzitter,
2. Verslag jaarvergadering 2011
3. Jaarverslag
4. Financieel verslag
5. Kascommissie
6. Begroting 2011
7. Bestuursverkiezing

8. Verslag werkzaamheden
9. Rondvraag
- 10 Sluiting

21.00: Pauze met koffie

21.15: Lezing door Marijn Nijssen en Eva Remke van Stichting Bargerveen over hun onderzoek naar flora en fauna van het agrarisch landschap.

22.00: Afsluiting en borrel

Ploegdriever als voorbeeld

Vervolg van bladzijde 1

Een klein vogeltje. Kind aan huis in halfopen landschappen in Nederland en België die meestal door mensen zijn gevormd. Maar het waren ook weer die mensen die door de intensivering van de landbouw de grauwe klauwier het leven onmogelijk maakten. Tot het ineens in het Bargerveen beter ging. Het begin van een intensief onderzoek. Wat is er aan de hand, wat is er gebeurd? “Door ons te verplaatsen in de dieren in het gebied kom je er achter waar de knelpunten liggen en waar de positieve ontwikkelingen zijn.” Insecten spelen een belangrijke rol, bijvoorbeeld omdat zij een voedselbron voor andere dieren zijn of omdat ze voor bestuiving van planten zorgen. Insecten reageren vaak snel op veranderingen in hun omgeving, omdat ze een korte levenscyclus hebben. Dat maakt het extra interessant om te kijken waar soorten wel voorkomen en waar niet? Wat zijn de eigenschappen van die soorten en van hun omgeving? Wat ontbreekt er in het landschap en hoe krijg je dat weer terug? “Wij bleven niet in een hokje zitten, maar gingen op zoek naar waar in het systeem het mis ging.” Uiteindelijk is een systeem ontstaan, een andere manier van kijken, een methode. Stichting Bargerveen ging een stap verder en zette de vergaarde wetenschappelijke kennis in om ook elders problemen op te lossen waar beheerders en beleidsmakers tegenaan lopen.

Grauwe klauwier. foto Johnny Laursen.

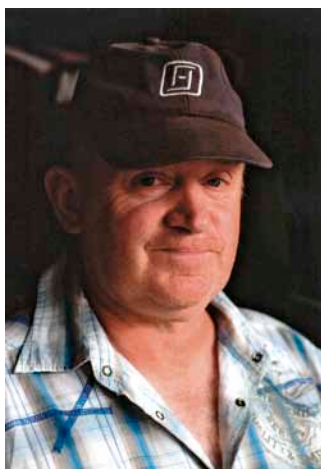
Methode

De “methode Bargerveen” exporteren naar andere gebieden, vertalen naar andere gebieden. Naar de Ooijpolder bijvoorbeeld. Op zoek naar oplossingen. “De Ploegdriever zou een voorbeeld kunnen zijn met hun kennis van het landschap en hun landinrichtingsplannen. Waar moeten we met de Ooijpolder heen? Wat zijn de beheersproblemen? De tijd is er rijp voor om voor te lopen op de regelgeving die vanuit Europa op het gebied neer zal komen,” aldus Marijn en Eva. “De Ploegdriever denkt en werkt op landschappelijk niveau en dat maakt het voor ons aantrekkelijk om mee te werken om systeemgericht natuurherstel te bevorderen. Vooral ook omdat het vlak

voor onze deur is. Onze methode, onze toepassing in het natuurbeheer is vertaalbaar naar het agrarisch gebied. Je pakt met onze methode problemen direct aan en dat maakt het zoeken naar oplossingen makkelijker.”

Wisselwerking

Zoeken naar verbanden, onderzoek praktisch vertalen naar bruikbare handvatten, de wisselwerking tussen beheer en wetenschap optimaal benutten. Dat levert, zo zijn ze er bij de Stichting Bargerveen van overtuigd, vernieuwende inzichten op. En die boodschap willen de twee wetenschappers graag op de jaarvergadering aan leden van de Ploegdriever uitdragen.

Koos Janssen overleden

Onverwacht is op zaterdag 8 oktober Koos Janssen overleden. Hij was een van de oprichters van De Ploegdriever en sindsdien onafgebroken als bestuurslid én als uitvoerend lid werkzaam in onze vereniging.

Koos was een aimabel, ingetogen en vriendelijk man, die altijd belangstelling toonde voor de mensen en de wereld om hem heen. Koos kon partijen als geen ander bij elkaar brengen. Hij was een verbinder pur sang. Hij was authentiek en had een open geest.

Koos laat in onze vereniging een grote leegte achter. We zullen hem heel erg missen. Voor zijn echtgenoot Liesbeth en zijn kinderen moet het verlies enorm zijn. We wensen hen veel kracht toe.

Een natte bedoening

Stichting Landschap
Ooijpolder-Groesbeek

Leerlingen van basisschool Adelbrecht-Windekind planten bomen en struiken op het vers geplagde Schildbroek. foto Nel van den Bergh.

In de afgelopen herfst- en wintermaanden is hard gewerkt aan de inrichting van het Schildbroek, ons nieuwe project voor natuur- en landschapontwikkeling in Groesbeek. Met het planten van een herinneringsboom door burgemeester Prick, gedeputeerde Jan Jacob van Dijk en bestuurder Jelle de Visser van zgz zorggroep, is het Schildbroek op 15 maart jl. feestelijk geopend. Leerlingen van basisschool Adelbrecht-Windekind hebben daarna in het kader van de boomfeestdag met veel enthousiasme een bosje aangeplant. Het was een prachtige dag, niet alleen door het mooie voorjaarsweer, maar ook dankzij de grote opkomst van omwonenden, genodigden en andere belangstellenden.

Wilt u gaan kijken op het Schildbroek? Het project is (op eigen risico) vrij toegankelijk voor voetgangers, houd er wel rekening mee dat het er nog nat kan zijn. Ook is de aannemer nog bezig met wat laatste werkzaamheden. Voor bezoekers komt er binnenkort een looproute rond het project, vanaf de Boersteeg over het Schildbroek en de Ecologische Verbindingszone naar de oude spoorlijn ter hoogte van de Duitse grens. Meer info vindt u op onze website.

Omdat het Schildbroek een historische plek is, hebben we tegelijkertijd de geschiedenis ervan willen vastleggen in een publicatie. Paul Thissen heeft daarom de ontginningsgeschiedenis van het lage, natte deel van Groesbeek beschreven, met hulp van Leo Zillessen die in de archieven is gedoken. Dat laaggelegen gebied bestond lange tijd uit vochtige heidevelden, slecht grasland, natte hooilanden en hier en daar een bosje. Het was uitgesproken nat, en niet eenvoudig om er te leven. Uit de opgetekende jeugdherinneringen rijst een beeld van geploeter in de nattigheid, maar tegelijkertijd ook van de schoonheid van de toen nog alom aanwezige natuur.

Nel van den Bergh

Het kleurige, met kaarten en foto's geïllustreerde boekje 'Een natte bedoening, kleine geschiedenis van De Horst, De Bruuk en het Schildbroek' is voor 7,50 verkrijgbaar bij de VVV Groesbeek. Voor afdruk van grotere aantallen (tegen gereduceerde prijs) kunt u contact met ons opnemen.

Wat kan de Ploegdriever voor u betekenen en wie kunt u daarvoor bellen?

Aanleg en onderhoud van landschapselementen Arno van der Kruis, tel: 06-12619049, email: ploegdriever@vianatura.nl

Subsidies voor landschap, natuur en ganzenfoeragegebieden Geert Kroes, tel: 06-51984621 (Ooijpolder en Duffelt),

Hans Lamers, tel: 06-41840798 (Groesbeek)

Lidmaatschap en andere verenigingszaken Gerard van Leeuwen, tel: 024-3238264 (secretaris)

Informatie over natuurterreinen in eigendom en beheer (SLOG) Nel van den Bergh, tel: 024-3605774 email: info@ooijpolder-groesbeek.nl

www.ploegdriever.nl – www.ooijpolder-groesbeek.nl

vormgeving en opmaak: Studio Nuijten Kekerdom | druk en afwerking: Rikken Print Gendt
voorjaar 2012 © De Ploegdriever en Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek